

Posudek školitele na diplomovou práci Terezy Kořínkové: *Sphaerium corneum* and *Sphaerium nucleus* – sibling species or not?

Čeď Sphaeriidae je typickým příkladem skupiny, u které studium taxonomie tradičními metodami neposkytovalo dostatečné údaje, takže byla v minulosti značně opomíjená. V posledních letech se začaly objevovat práce revidující pohled na taxonomii rodu *Sphaerium* v Evropě. V rámci původního druhu *Sphaerium corneum* byly rozlišeny další dva druhy – *Sphaerium nucleus* a *S. radiatus*. Jaké druhy se ale vyskytují na území České republiky jsme nevěděli. To vedlo k akutní potřebě revize této skupiny u nás a to i vzhledem k připravovanému atlasu rozšíření měkkýšů ČR. Proto byla Tereze Kořínkové zadána diplomová práce s cílem prozkoumat některé populace, které by vzhledem ke své ekologii mohly být tvořeny těmito zmíněnými druhy.

Tereza Kořínková se svého úkolu zhostila velice samostatně. Provedla nesmírně detailní literární rešerši i takových pramenů, které nelze nijak snadno získat. Brzy vstoupila v kontakt s Alexejem Koniushinem, který byl největší autoritou, zabývající se touto skupinou v Evropě. Slibně navázaná spolupráce byla bohužel záhy přerušena jeho předčasnou smrtí. Již po prvních terénních výzkumech a anatomických rozborech bylo zřejmé, že máme v Čechách skutečně nový druh *Sphaerium nucleus*. Poté se Tereza pustila svou vlastní cestou, spočívající v co nejkomplexnějším pohledu na danou problematiku. Studovala druhy *S. corneum* a *S. nucleus* po stránce anatomické, morfologické, histologické, karyologické i ekologické a pravidelně se snažila získat grant, aby mohla pokračovat i v molekulárně-biologických studiích, které slibně zahájila ve spolupráci s Jürgenem Geistem z Technické university v Mnichově, který se specializuje na molekulární biologii mlžů. To se bohužel zatím nepodařilo a zůstává to v plánech pro doktorandské studium.

Práce je koncipována jako komentovaný soubor rukopisů čtyř anglicky psaných článků, z nichž první byl již přijat do tisku. První článek upozorňuje na výskyt nového druhu *S. nucleus* pro Českou republiku a rozebírá matici znaků, podle kterých jej lze odlišit od druhu *S. corneum*. Druhý článek je již detailním pohledem, kriticky hodnotícím jednotlivé anatomické a mikroanatomické znaky a ekologii obou druhů. Ve třetím článku, který byl zpracováván ve spolupráci s Adamem Petruskem s katedry ekologie, se Tereza pokusila moderním a zatím neotřelým morfometrickým postupem zhodnotit rozdíly obou druhů a porovnat využití eliptické Fournierovské analýzy s klasickou landmarkovou morfometrií. Třetí článek se pak zabývá karyologií obou druhů a byl zpracováván v laboratoři Jiřího Krále. Na této části bude ještě třeba pracovat, ale i dosavadní výsledky se zdají být zajímavé.

Práce je psána velmi kondenzovaně a některé části rukopisů bude ještě třeba před přijetím do impaktovaných časopisů mírně upravit. Rovněž některé drobné formální nedostatky typu překlepů vzniklých při kvapné formální úpravě bude třeba vyhledat. Zhodnocení těchto nedostatků přenechávám oponentovi.

Celkově se jedná o výbornou a v každém případě nadprůměrnou diplomovou práci a Tereza Kořínková je rozhodně zdatnou posilou naší malakozoologické komunity. Práci plně doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 11.5.2006

RNDr. Lucie Juříčková PhD.